

Vi kristna trycker ofta på kärleksbudskapet – att Gud älskar världen. Det är ju sant. Men det är ett budskap som väcker fler frågor än svar. Om du vet något om allt som skrifternas älskade söner som Abel, Isaak, Jakob och Josef gick genom, vill du kanske läsa det finstiltat om vad det innebär att vara Guds älskade barn. Det finns ett mönster bland Israels skrifter som visar att det var speciellt riskfyllt att vara den älskade sonen. Man kan säga att våld och död förföljde alla fyra på olika sätt som en direkt följd av deras status som älskade söner. Vad är det med andra människors status som älskade som kan väcka sådan avund och våld i oss? Det är ett symptom på konflikten som pågår mellan syndens och dödens makter och livets kraft. Dödens makter vill få oss att känna att kärlek, även Guds kärlek, är ett hot eller en bristvara i ett nollsummespel.

När evangelisten Markus valde att presentera Jesus med denna scen, och dessa ord, förstod den som kände till Israels skrifter att svårighet väntade Jesus. Det finns flera ekon från skrifterna i de tre korta verserna från Markusevangeliet som ger oss viktiga ledtrådar om Jesu identitet. Psaltarpsalm 2s kungligt rop om Guds smorda kung och Profeten Jesajas lidande tjänare utvald till ett särskilt räddningsuppdrag ekar i bakgrunden (det skrev jag mer om i veckobrevet så läs den om ni inte redan gjort det). Men ”den älskade sonen” är ett tema som kommer upp flera gånger i Markus. På förklaringsberget (Kapitel 9) talade Gud ett bekräftande ord över Jesus igen, ”Detta är min älskade son. Lyssna till honom”. Och efter intåget i Jerusalem under veckan inför korsfästelsen (Mk.12:6) gav Jesus en liknelse om en älskade son som skickades på ett viktigt uppdrag som avslutade med en våldsamt död. Om vi följer evangelisten Markus diskreta ledtrådar till skrifterna, upptäcker vi att de tre korta verserna som utgör dagens evangelieläsning innehåller mycket mer än vad som syns på textytan.

När Jesus identifierade sig med de stora skarorna på Jordanflodens stränder, skaror som Johannes hade döpt, var han inte på något sätt naiv angående deras, vår, karaktär. Han förstod det goda och det onda som människor är kapabla till under olika omständigheter. Och bekräftelsen han fick från Gud var en mångtydig bekräftelse på hans unika ställning och uppdrag. Den enkla scenen är som ett litet eko från skapelseberättelsen. Jesus lät sig bli nedsänkt i de vilda vattnens djup som Guds Ande svepte över och han kom upp, prototypen för den nya skapelsen som han skulle göra möjlig genom sitt liv, död och uppståndelse.

Jesu dop var hans deklARATION av solidaritet med oss som var nödvändigt för att hans räddning av oss skulle vara effektiv. I dopet, delade han vår förgänglighet och maktlöshet inför döden

så att vi genom tro och dop kan få del i hans oförgängligt liv. När Anden kom ner över honom var det inte för första gången. Jesus relation med Anden var aktuell före tidens existens, och i tiden var den aktuell från ögonblicket när han blev ett foster i Marias livmoder. Men Anden sänkte sig över honom vid dopet som tecknet på att han var utvald, märkt och utrustad för det särskilda uppdraget som han stod inför: att leda och befria en vilsen och fångad mänsklighet. Jesu dop var ett förebud om hans seger på korset över den korrupperande makten som ockuperade Guds skapelse genom människor och vilseleder så många som möjligt.

Markusevangeliet visar oss Jesu möten med individer drabbade av den onda makten. Den visar också hans död i händerna på ett helt folk under onskans vilseledande välde. Mörkrets makter agerar på olika sätt med oss som individer och med oss som grupper vilket man kan se i alla fyra evangelier men speciellt i synoptikerna. Där är första delen av Jesu verksamhet riktad mot drabbade individer och sedan under passionsveckan hanterar han konflikten med den stora skaran som leder till korset. Jesus död på korset var effektiv och segerrik över alla onskans vägar. Det betyder att Anden som märkte och utrustade Jesus för sitt uppdrag märker också oss, de döpta, och ger oss del i hans segrande kraft. Anden utrustar oss för uppdragen som Kristus kallar oss att utföra i hans namn. Vår kamp är inte som hans kamp, som fördes ensam. Vi strävar under vissheten att Jesus kamp var segerrik och meningen är att vi har stöd i varandra.

När världen blir alltmer polariserad och när det blir svårare och svårare att veta vad som är sant är det oerhört viktigt för oss att komma ihåg att vår kamp inte är emot andra människor som sådan. Som Paulus skrev till de kristna i Efesos, ”det är inte mot varelser av kött och blod vi har att kämpa utan mot härskarna, mot makterna, mot herrarna över denna mörkrets värld, mot onskans andekrafter i himlarymderna.” Det är så frestande att vilja dela upp oss i fientliga grupperingar. Liberala kontra konservativa, troende och icke-troende, rika och fattiga, binära och icke-binära, pacifister och krigshetsare, miljövänliga och samvetslösa föreningar, svenskar och invandrare. De fientliga kategorierna som mörkrets makter vill väcka och förvärpa är oändliga.

Den heliga Anden är Guds gåva till oss i dopet som finns där för att vägleda oss att vara Kristi kropp som fortsätter hans verk på jorden här och nu. Anden hjälper oss att urskilja vilka krafter vi kämpar emot, och motstå frestelsen att tro att vi är rättfärdiga på grund av vilka grupper vi hör till.

I dagens epistelläsning hörde vi om hur Petrus och Johannes reste till Samarien – fientliga trakter för judar – för att möta de troende som hade döpts i Jesu namn. När lärjungarna lade händerna på dessa nya syskon i tron och bad för dem, fick de Anden. Vår omedelbara reaktion är att tro att dopet som de fick var defekt. Jag kände någon som lät sig döpas tre gånger för att han inte kände att han fick Anden. Han ville känna ett rosafärgade glasögon tillstånd men syftet med Anden är inte en viss känsla. Anden hjälper oss att urskilja och leva humant som Jesus inför allt som känns hotfullt. Vad gäller Samariernas dop var det snarare så att Petrus och Johannes behövde få se att Samarierna nu också var en del av deras uppdrag. Som den kloka Afrikan amerikan teologen Willie James Jennings har skrivit behövde lärjungarna förstå Guds längtan för människor som de hade uppfostrats att känna avsky för. Deras kategorier höll på att rivas ner av Anden.

Vi är älskade och räddade av Kristus så att vi kan jobba för andras räddning i kraften av hans namn. Det finns krafter i världen som kommer att försöka skrämman oss eller vilseleda oss angående vårt uppdrag. Men evangeliet för oss idag är att vi kan vila och hämta kraft i Jesu seger över krafterna. Om du är döpt behöver du inte frukta det finstilla om vad det innebär att vara Guds älskade barn. Men du bör förstå att det finns krafter i tillvaron som vill skrämman dig från att följa Jesus exempel och leva ett humant mänskligt liv i alla lägen. Dödens makter vill övertyga oss att Guds omsorg inte räcker när någon vill utmanövrera oss på jobbet, smutskasta oss i föreningen eller förlöjliga oss i föräldragruppen. Jesus vet hur det känns att möta dödens hotfulla krafter i alla deras former och han har besekrat de krafterna. Vi kan lita på det och vägra att gå med på dödens intriger och knep. Sankt Franciskus av Assisi skall ha sagt, ”I dopet har vi redan dött den enda döden som spelar roll, vilket gör oss fri att riskera alla andra dödar för livets skull.” Dop förbereder oss för livet som sanna människor fri från rädsla.

Som Aposteln Paulus skrev i Kolosserbrevets 3:e kapitel ”Ni har ju dött, och ni lever ett osynligt liv tillsammans med Kristus hos Gud. Men när Kristus träder fram, han som är ert liv, då skall också ni träda fram i härlighet tillsammans med honom.” Eller som den älskade sonen Josef sade till bröderna som hade sålt honom som en slav, ”Ni ville mig ont, men Gud har vänt det till något gott. Han ville göra det som nu har skett och därigenom bevara många människor vid liv.” (1 Mos 50:20).

Gud är aktiv i världens liv och Gud vill vara aktiv i och genom våra liv här och nu i Stockholm, 2026. Det är inte en känsla – det är ett faktum som vi kan lita på och ta vara på. Så inför allt som känns hotfull kan vi vända oss till den heliga Anden, som är den uppståndnes ande, och få kraft och vägledning för att leva ett sant mänskligt liv i Jesu namn.